www.e-rara.ch

[Doctrinale]

Alexander

[Basel], [1486]

Universitätsbibliothek Basel

Shelf Mark: UBH DB IV 8:3

Persistent Link: http://dx.doi.org/10.3931/e-rara-16605

Divisio libri

www.e-rara.ch
Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelinformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

Prefatio

Iste liber diuidit in tres libros partiales. In quorum primo alexander tractat de etymologia. id est: de veriloquio dictionũ. Nam etymologia considerat significationes vocabulorũ: declinationes. et deriuationes: de quibus et in hoc partiali libro determinatur. In secundo libro determinat de syntaxi. id est de debita coordinatione dictionũ. ibi. Hic iubet ordo. In tertio prosequitur de prosodia: id est. de accẽtu dictionũ: ac syllabarum quantitate. ibi. Pãdere proposui. Primus itaque liber diuiditur in duas partes videlicet proemialem et executiuam. Pars proemialis diuiditur in quattuor partes Primo premittit intentum suum. ibi. Scribere clericulis. Secundo inuocat diuinũ auxiliũ pro cõpletione operis. ibi. Presens huic operi. Tertio respondet tacite questioni. ibi. Si pueri primo. Quarto ponit ordinem dicendorũ. distinguendo librum suum per capitula. ibi. Voces in primis. Pars autem executiua tangitur ibi. Rectis as es a. Et est in generali de parte orationis absolute considerata. Et habet septem capitula. que patebunt secundum ordinem. — *Diuisio libri*

Scribere clericulis paro doctrinale nouellis — *Intentio alexandri*

Quia textus est planus: non indiget explanatione. Sed tamen pro forma seruanda in sequentibus sic construe. Ego magister alexander paro scribere doctrinale id est librũ dantem doctrinã: nouellis clericulis: id est scholaribus. quasi dicat: nõ pro prouectis hoc opus scribit: sed pro rudibus.

Pluraque doctorũ sociabo scripta meorum.

Construe: Ego sociabo plura: id est multa scripta meorũ doctorum: id est magistrorũ. hoc dicit ad arrogantiã euitandam: vt ostẽdat quod scripturus est prestantiũ virorum et nõ proprijs auctoritatibus valiturum

Iamque legent pueri pro nugis maximiani:
Que veteres socijs nolebant pãdere charis.

Id est hec per me scribenda legent pueri pro nugis. id est loco nugarũ maximiani: qui fuit scriptor fabularum: que. i. quas res veteres. i. antiqui: nolebant pandere socijs charis: quia ita charas habebant seu tenebãt has nugas: vt et charissimis occultarẽt illas. Ideo dicit. hũc librũ legent loco illarũ nugarum scilicet fabularum

Presens huic operi sit gratia pneumatis almi: — *Inuocatio diuini auxilij*
Me iuuet: et faciat complere quod vtile fiat.

More boni catholici spiritussancti gratiam inuocat dicẽs. Gratia almi pneumatis: id est sancti spiritus adsit seu presens sit huic operi: et iuuet me ad hoc opus: et faciat cõplere opus quod fiat vtile legentibus

Si pueri primo nequeant attendere plene: — *Responsio ad tacitã questionem*
Hic tamen attendat: qui doctoris vice fungens.
Atque legens pueris laica lingua reserabit.
Et pueris etiam pars maxima plana patebit.

Quia superius dixit pueros hunc librũ lecturos: et pro illis eundem scribere: ideo tacite respondẽs questioni sic dicit. Si pueri nouelli nequeant prima vice attẽdere seu hũc librũ intelligere: attẽdat ille qui est vice fungens doctoris. id est repetitor vel magister lecturus: Atque pro et legens hũc librũ pueris: reserabit: id est declarabit eisdem. lingua laica: id est vulgari. postea non erit magna difficultas in libro: quia etiam sicut magistro maxima pars libri patebit plana. id est manifesta: et chara erit pueris. hoc dicit: ne timore difficultatis omittatur liber suus.

Voces in primis quas per casus variabis: — *Ordo dicẽdorum. Cap. primum.*
Et leuius potero: te declinare docebo.

In ista parte incipit Auctor dare ordinẽ libro suo ipsum per capitula distinguendo Et dicit sic: Ego docebo te declinare vt leuius potero in primis id est in primo capitulo voces: quas variabis. i. declinabis per casus: Quasi dicat: primum capitulum erit de declinationibus nominum.

Istis confinem retinent heteroclita sedem — *Cap. ij.*

Construe: heteroclita nomina retinent sedem confinem id est locum proximum istis declinationibus supradictis. id est secundum capitulum erit de heteroclitis: ibi Hec tibi signabis

Atque gradus triplicis collatio subditur istis. — *Cap. iij.*

Construe. Collatio id est comparatio triplicis gradus subditur id est immediate subiungitur istis scilicet heteroclitis. id est tertium capitulum erit de comparatiuis: ibi: Hunc gradibus ternis.

Cuique sit articulo que vox socianda notabo. — *Cap. iiij*

Ego notabo que vox sit socianda cuique articulo id est per quos articulos queque vox sit declinanda. i. quartum capitulum erit de generibus nominũ: ibi: scilicet. Inquantum potero.